

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 09 » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

для студентів IV курсу

спеціальності **014 Середня освіта**
предметної спеціальності **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
освітньо-професійної програми **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
освітньо-кваліфікаційного ступеня **фаховий молодший спеціаліст**

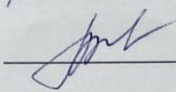
Київ – 2021

Розробник: Овчаренко Ольга Миколаївна, Вовченко Микола Павлович,
викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

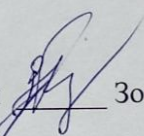
Викладач: Вовченко Микола Павлович,
викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

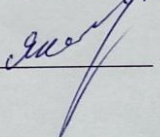
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 28 серпня 2021 р. № 1

Голова циклової комісії Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено
04 вересня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» ____ 20__ р. протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	нормативна професійно-практична	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5,5 /165	
Курс	4	
Семестр	7	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	3	2,5
Обсяг годин, в тому числі:	90	75
Аудиторні	39	36
Модульний контроль	6	4
Підготовка і проведення підсумкового контролю	16	14
Самостійна робота	26	21
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Рисунок» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності і самостійного творчого вирішення завдань, формування практичних навичок створення графічних композицій, авторських картин.

Завдання курсу полягає у формуванні наступних компетентностей:

- навчити студента професійного рисунку в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного та тваринного світу, людини;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни, особливостей його художньої мови;
- навчити практичних навичок роботи різними графічними матеріалами.

- надати знання теоретичних основ з дисципліни «Рисунку» особливостей його художньої мови;
- навчити практичних навичок роботи різними техніками рисунку;
- надати знання про матеріали, інструменти тощо., які використовуються в рисунку;
- навчити застосовувати здобуті знання та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, навчально-виховних, науково-методичних завдань.
- навчити виконувати роботи відповідно до вимог життєдіяльності та охорони праці;
- навчити вірному баченню об'ємної форми предмета та вміння її логічно та послідовно зображати на площині полотна;
- навчити застосовувати принципи перспективного зображення моделі та її компонентів;
- навчити формувати здатність орієнтуватися в історії рисунку, вміння аналізувати твори мистецтва;
- навчити виконувати з натури, по пам'яті та за уявою об'ємно-пластичного зображення, спираючись на теоретичні знання з мистецтва рисунку та практичні навички ведення роботи.

3.Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення навчальної дисципліни у студента повинні:

- організація власної образотворчої діяльності, обирання типових методів та засобів виконання професійних задач, оцінка їх ефективності та якості;
- наявність, якість та позитивна направленість мистецьких запитів, ціннісних критеріїв і смаків;
- наявність художнього сприйняття та оцінки художнього образу в творах мистецтва;
- використання законів лінійної перспективи та усвідомлення логіки формотворення за допомогою світлотіні;
- вивчення світового досвіду у галузі образотворчого мистецтва з метою використання його у власній практичній діяльності;
- нестереотипне художньо-образне мислення, уява, художньо-образні якості зорового сприйняття та спостережливості тощо;
- вільне володіння знаннями та практичними навичками з предмету «Рисунок» та творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
- постановка задач професійного та особистісного розвитку, самоосвіта, планування підвищення особистої кваліфікації;
- виконання ескізів з використанням різноманітних художніх засобів та

прийомів;

- здатність використовувати матеріали з урахуванням їх формотворчих властивостей;
- володіння класичними образотворчими та технічними прийомами, матеріалами та засобами;
- визначення основних і додаткових тонів, їх залежність і взаємовплив як засіб для відтворення об'ємності предметів в рисунку;
- дотримання послідовності в роботі над зображенням та відтворюванням цілісності зображення на завершальній стадії роботи;
- вміння створювати цілісний образ, розкривати основу сутності моделі за допомогою засобів виразності графіки при виконанні творчих робіт;
- технічна свобода і розкутість виконання за умовою міцної конструктивної побудови;
- пошук художніх специфічних засобів, нових образно-пластичних рішень для кожної конкретної художньої задачі.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
	Усього	Аудиторна:				
		Лекції і	Семін.	Практ.	Підгот. і пров. підсумк -контр.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Портрет та його види						
1. Методика роботи над рисункомпортрету людини	4	4				
1. Тематичний натюрморт з гіпсовою головою людини	17			8		6
3. Тематичний жіночий портрет	17			10		6
4. Тематичний чоловічий портрет	22			8		6
5. Груповий портрет	26			12		8
Модульний контроль	6					
Разом	90	4		38	16	26
Змістовий модуль 2.Рисунок фігури людини						
6.Особливості в роботі над рисунком фігури людини	4	4				
7.Рисунок гіпсової фігури Венери	17			10		7
8.Рисунок гіпсової фігури Геракла	25			10		7
9.Фігура в інтер'єрі	25			12		7
Модульний контроль	4					
Разом	75	4		32	14	21
Разом за 3 семестр	90	4		38	16	26
Разом за 4 семестр	75	4		32	14	21
Усього годин	165*	8		70	30	47

*із врахування МКР 8 год.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Портрет

Змістовий модуль 1.Портрет та його види

Лекція 1.Методика роботи над рисунком портрету людини(4 год.)

Портрет як жанр образотворчого мистецтва. Види портретів. Особливості побудови складних форм – портрету людини. Пропорції та канони в зображенні обличчя людини. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: портрет, види портретів, рисунок, техніка, канон, пропорції. [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 1. Тематичний натюрморт з гіпсовою головою людини(8 год.)

Практична робота 2. Тематичний жіночий портрет (10 год.)

Практична робота 3. Тематичний чоловічий портрет(8 год.)

Практична робота 4. Груповий портрет (12 год.)

Змістовий модуль 2.Рисунок фігури людини

Лекція 2.Особливості в роботі над рисунком фігури людини(4 год.)

Поняття «фігура», види та жанри портретів. Особливості роботи над фігурою.

Пропорції та канони в зображенні портрету в повний зріст – фігури. Особливості тонових співвідношень постановок зі складними формами. Послідовність виконання роботи. Техніки рисунку.

Основні поняття теми: портрет, види портретів, техніка, канон, пропорції.[1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 6.Рисунок гіпсової фігури Венери(10 год.)

Практична робота 7.Рисунок гіпсової фігури Геракла(10 год.)

Практична робота 8.Фігура в інтер'єрі (12 год.)

Плани практичних занять

Змістовий модуль 1.Портрет та його види

Практична робота 1. Тематичний натюрморт з гіпсовою головою людини (8 год.)

План

1. Постановка натюрмрту
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натюрмрту
 6. Тонове рішення натюрмрту
 7. Виявлення об'ємів предметів натюрмрту
 8. Передача плановості натюрмрту засобами рисунку
 9. Деталізація та завершення роботи над постановкою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 2. Тематичний жіночий портрет(10 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 3. Тематичний чоловічий портрет (8 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 4. Груповий портрет (12 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Змістовий модуль 2. Рисунок фігури людини

Практична робота 5. Рисунок гіпсової фігури Венери (10 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 6. Рисунок гіпсової фігури Геракла (10 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

Практична робота 7. Фігура в інтер'єрі (12 год.)

План

1. Постановка натури
 2. Виконання підготовчих начерків
 3. Вирішення формату та положення картинної площини
 4. Компонування зображення на папері
 5. Конструктивно-аналітична побудова натури
 6. Тонове рішення натури
 7. Виявлення портретної подібності
 8. Деталізація та завершення роботи над натурою
- [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	19	19	16	16
Робота на практичному занятті	20	4	80	3	60
Виконання завдання для самостійної роботи	5	4	20	3	15
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	146	-	118
Максимальна кількість балів: 264					
Розрахунок коефіцієнта: 4,4					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст самостійної роботи студентів полягає у виконанні самостійних практичних завдань кожне з яких оцінюється в 5 балів.

Змістовий модуль 1. Портрет та його види

Самостійна робота 1. Виконання серії начерків портретів

Самостійна робота 2. Виконання стилізованого автопортрету

Самостійна робота 3. Виконання тематичного чоловічого портрету

Самостійна робота 4. Виконання тематичного жіночого портрету

Змістовий модуль 2. Рисунок фігури людини

Самостійна робота 5. Виконання серії етюдів фігур у різних ракурсах з натури

Самостійна робота 6. Стилізація аудиторного натюрморту

Самостійна робота 7. Багатофігурна композиція

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Виконання серії начерків портретів	10	5
2	Виконання стилізованого автопортрету	10	5
3	Виконання тематичного чоловічого портрету	10	5
4	Виконання тематичного жіночого портрету	12	5
5	Виконання серії етюдів фігур у різних ракурсах з натури	10	5
6	Стилізація аудиторного натюрморту	10	5
7	Багатофігурна композиція	15	5
	Разом	77	35

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в формі семестрового перегляду.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: практична

Максимальна кількість балів: 25 балів

Умовою допуску до екзамену є виконання повного обсягу навчального плану дисципліни та в сумі з урахуванням коефіцієнта отримання 35 – 60 балів.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
Відмінно	A	90-100
Дуже добре	B	82-89
Добре	C	75-81
Задовільно	D	69-74
Достатньо	E	60-68
Незадовільно	F _x	35-59
	F	0-34

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014
2. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002.
3. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
4. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т.М. Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
5. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015

Додаткова література:

6. Антонович Є.А., Василишин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред.проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
7. Костенко Т.В. Основи композиції та тривимірного формоутворення. Харків, 2003.
8. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
9. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

10. Жаворонков П.В. Рисунок. Методи зображення на площині: методичний посібник. Вижниця: Черемош, 2014
11. Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої графії. - К., «Вища школа», 2002.
12. Михайленко В.Є. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навчальний посібник/ В.Є. Михайленко - Київ : Каравела, 2015.
13. Клименюк Т.М. Креслення, рисунок, композиція: навчальний посібник/ Т.М. Клименюк - Львів : Львівська Політехніка, 2012.
14. Сидоренко П.І., Бондаренко Г.О., Куц С.О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015

Додаткова література:

15. Антонович Є.А., Василюшин Я.В., Шпильчак В.А. Креслення: Навч. посібник / За ред. проф. Є.А. Антоновича – Львів: Світ, 2006 – 512с., іл.
16. Костенко Т.В. Основи композиції та тривимірного формоутворення. Харків, 2003.
17. Печенюк Таміла. Кольорознавство./Т.Печенюк – К.: ГраніТ, 2009. – 190 с.
18. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки: навчальний посібник. Київ: Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.

9. Додаткові ресурси

4. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
6. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>
- 7.